

LÄNSSTYRELSEN
HALLANDS LÄN

Natura 2000 Halland

Bevarandeplan för **Lunnamossen**

SE0510118
Fastställd
2005-12-28

Bakgrund

Länderna inom EU arbetar gemensamt för att bevara sitt växt- och djurliv för framtida generationer. En viktig del i arbetet är det ekologiska nätverket Natura 2000 där Europas mest betydelsefulla naturområden ingår. I Natura 2000 finns korkekslundar i Spanien, blommande alpängar i Österrike, vidsträckta ekskogar i England. Här ingår Europas mest värdefulla fågelmarker likväl som våtmarker med utrotningshotade grodor. Varje medlemsland ansvarar för att naturen inom landets områden får rätt skydd och skötsel så att naturvärdena bevaras på lång sikt. Grundprincipen är då att ängar även i framtiden ska skötas som ängar, skogar ska få utvecklas till naturskogar och laxen ska kunna vandra upp i vattendragen.

Hittills har Eu-kommissionen godkänt 126 områden att ingå i Natura 2000 i Halland. De flesta områdena är naturreservat. Tillsammans täcker de ca 58 000 hektar varav en stor del är vattenområde.

Lagstiftning

De EUregler som styr arbetet med Natura 2000 har införlivats i svensk lagstiftning. I miljöbalkens 7 kap. framgår bland annat att alla nya verksamheter och åtgärder som kan påverka ett Natura 2000-område måste utformas med tanke på de naturvärden som gjort att området ingår i nätverket. Den som planerar att utföra åtgärder eller starta en verksamhet, som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område, måste därför söka tillstånd hos länsstyrelsen. Om verksamheten eller åtgärderna kan genomföras utan skadliga effekter på området, lämnar länsstyrelsen tillstånd. Även verksamheter eller åtgärder utanför ett Natura 2000-område kan omfattas av tillståndsplikt. Så kan t. ex. byggnation av väg eller hus, avverkningar i eller i omedelbar närhet av ett område och alla åtgärder som kan förändra hydrologin i Natura 2000-området vara tillståndspliktiga. Verksamhet som startade före 2001 och som fortsätter utan ändring berörs inte av lagstiftningen.

Om bevarandeplanen

För varje Natura 2000-område finns en bevarandeplan. I bevarandeplanen beskrivs området och dess utpekade naturtyper och arter. Bevarandesyfte och bevarandemål har formulerats med utgångspunkt i de lokala förutsättningarna, för att utpekade arter och naturtyper skall kunna finnas kvar på lång sikt.

Bevarandeplanen ska fungera som en hjälp för fortsatt bevarande av naturvärdena i Natura 2000-området och som ett underlag vid eventuella tillståndsprövningar enligt miljöbalken.

Bevarandeplanen ska vara ett levande dokument och den kommer att ändras och kompletteras med resultat bland annat från de inventeringar som genomförs i området och när ny kunskap erhålls om naturvårdsinriktad skötsel och om arters ekologi.

Innehållet i bevarandeplanen

Beskrivning av området

Bevarandesyfte

Bevarandestatus idag

Vad kan skada områdets värden? - exempel

Bevarandeåtgärder

Befintligt skydd

Beskrivning av naturtyper och arter:

Referenser

Rödlistade arter

Kartor

Omslagsfoto:

Bevarandeplan för Lunnamossen

- Områdeskod:** SE0510118
- Naturtyper:** Öppna svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn (7140)
Västlig taiga* (9010)
Skogsbevuxen myr* (91D0)
- Arter:** Ljungpipare (A140)
Orre (A409)
Spillkråka (A236)
Tjäder (A108)
- Areal:** 90 hektar
- Kommun:** Hylte
- Områdestyp:** Området antogs av regeringen enligt fågeldirektivet och habitatdirektivet i juli 2000
- Fastställd:** 2005-12-28
- Ansvarig:** Staffan Bengtsson
- Upprättad av:** Martin Broberg

Lunnamossen ligger i länets östliga delar en dryg kilometer nordost om samhället Unnaryd i Hylte kommun.

Lunnamossen är ett myrkomplex bestående av topogena (plana) kärr, svagt välvda mossar och fastmarksholmar beväxna med naturskog. Myren är öppen och relativt blöt och har både höljor och dråg. Nästan hela mossen kantas av sumpskogar. Ett band av fastmarksöar löper genom myrens centrala delar. De består förmodligen av toppen av en rullstensås. På dessa öar växer äldre, urskogsartad naturbarrskog. Förekomsten av torrakor, lågor och vindfällan är riklig. Flertalet av dessa skogar är klassade som nyckelbiotoper.

Omgivande marker har ett rikt djurliv men på mossen domineras djurlivet främst av de fågelarter som lever här. Tidigt på våren kan man från toppen av träden höra orrtupporna. I det första morgonljuset förflyttar de sig sedan ut på mossen för regelrätt spel. De omgivande sumpskogarna innehåller de kvalitéer som tjädern efterfrågar och med lite tur kan man även få se denna för Halland sällsynta skogsfågel. Både sumpskogarna och de urskogsartade skogarna innehåller mängder med död ved vilket gynnar vedlevande insekter och därmed även hackspettar. Ute på de trädlösa delarna av mossen häckar ljungpiparen som kräver stora trädlösa ytor för att trivas. Områdets övriga värden är storleken, orördheten, landskapsbilden och framförallt att myrkomplexet är välutbildat med tydliga hydrotopografiska mönster

Bevarandesyfte

Syftet är att bidra till att gynnsam bevarandestatus uppnås i boreal region för de arter och

naturtyper som förekommer i området (se ovan).

Bevarandestatus idag

Ej utredd

Vad kan skada områdets naturvärden? - exempel

ÖPPNA SVAGT VÄLVDA MOSSAR, FATTIGA OCH INTERMEDIÄRA KÄRR MED GUNGLYN:

Tillkommande och existerande ingrepp i form av dikning och andra markavvattnande åtgärder liksom dämning kan påverka naturtypens hydrologi och hydrokemi på ett negativt sätt, vilket i sin tur kan ge konsekvenser på vegetation och torvbildning samt torvnedbrytning. Även markavvattningsföretag och dämning i närliggande våtmarks- eller fastmarksmiljöer kan ge en negativ påverkan på naturtypen.

Exploateringsföretag som torvtäkt, samhällsbyggande med nya kommunikationsleder, anläggningar etc. kan förstöra eller skada naturtypen, antingen som en direkt effekt eller genom anläggningsarbete.

Avverkning på fastmarksholmar och närliggande fastmark kan innebära är näringsämnen läcker ut på myren. Om skogsbilvägar anläggs över eller i närheten av naturtypen kan hydrologin och/eller hydrokemin i området förstöras.

Spridning av till exempel kalk, aska och gödningsämnen i naturtypen ger drastiska förändringar på vegetationens artsammansättning. Motsvarande spridning av kemiska substanser i naturtypens närhet kan också skada naturtypen genom luftburen deposition eller genom transport med tillrinnande vatten.

Ökad våtdeposition av kväve gör att naturtypens vegetationssammansättning förändras med resultat att antalet vitmossor minskar, och andelen gräs, buskar och träd ökar.

Igenväxning av naturtypen p.g.a. markavvattning och kvävedeposition kan innebära att proportionerna mellan olika arter förändras i botten- och fältskikt och att naturtypen på sikt övergår till naturtypen skogbevuxen myr 91d0.

VÄSTLIG TAIGA:

Avverkningar, både i och i anslutning till området. Uttag av träd kan, förutom att själva träden med dess strukturer och trädlevande arter försvinner, även påverka ytvattnets flöden och kvalitet, grundvattnets nivåer och kvalitet samt fuktighet och ljusförhållanden i biotopen. På så sätt förändra livsbetingelserna för många arter som är knutna till biotopen.

Aktiviteter i eller utanför området som kan påverka hydrologin negativt exempelvis skyddsdikning och anläggning av skogsbilvägar.

Vägar m.m. fragmenterar biotopen (splittrar den i flera delar som ej hänger ihop) vilket resulterar i brist på genutbyte mellan populationer och till att kanteffekter kan få stor betydelse i små delområden. Vägbankar och vallar kan också begränsa eller på annat negativt sätt påverka områdets hydrologiska karaktär.

Kvävenedfall kan förändra artsammansättningen. Luftföroreningar kan utarma känslig epifytflora.

Exploatering för samhällsbyggande av olika former.

Många arter som är beroende av brand är idag hotade genom brist på bränder.

SKOGSBEVUXEN MYR:

Alla åtgärder, i eller i anslutning till myren, som förändrar hydrologin och hydrokemin negativt leder till konsekvenser för vegetationen samt för torvbildningen och torvnedbrytningen.

Alla former av skogsbruk i eller i anslutning till myren t ex markberedning, skyddsdikning, dikesrensning, vägbyggen plantering samt avverkningar som kan skapa markförstöring och förändra hydrologin, samt leda till uttorkning och konkurrensutsättning för arter knutna till naturtypen.

Torvtäkt i området eller i intilliggande myrar.

Ingrepp i kringliggande vattenytas hydrologi eller förändrad vattenregim i ett vattendrag.

Kalkning, gödsling och spridning av aska i området ger förändringar på artsammansättningen. Spridning i angränsning till området kan skada genom luftburen deposition eller ändrad vattenkemi.

Exploatering i form av kommunikationsleder, anläggningar etc. Kan skada området, antingen som en direkt effekt eller genom anläggningsarbetet.

Kvävenedfall kan förändra näringsstatusen och artsammansättningen i fältskiktet med minskat antal vitmossor och ökad andel gräs, buskar och träd som följd.

TJÄDER:

Tjädern har starkt missgynnats av det storskaliga skogsbruket, särskilt i södra och mellersta sverige där betydande populationsnedgångar konstaterats. Det allvarligaste hotet i skogsbrukslandskapet är de förändringar som skett och fortfarande sker på landskapsnivå, t.ex. Fragmentering och tillkomsten av stora arealer med monokulturer av gran som aldrig tillåts bli biologiskt mogna. Dessutom har även arealen äldre tallskog minskat betydligt, delvis på grund av att återplantering av tall varit liten under lång tid.

LJUNGPIPARE:

Utebliven hävd, förbuskning av tidigare öppna ytor.

SPILLKRÅKA:

Det största hotet mot spillkråkan är flera av de förändringar och trender som idag sker i både landskaps- och beståndsnivå. Minskad andel löv, ökad granandel och mera homogena bestånd i södra och mellersta sverige missgynnar arten.

Minskad medelålder i bestånden i intensivt brukade trakter gör att tillgången på lämpliga boträd minskar.

ORRE:

Brist på lövrika, luckiga och flerskiktade skogar.

Bevarandeåtgärder

Med anledning av att området inte är ett naturreservat saknas det en skötselplan som beskriver vilka åtgärder som krävs för att uppnå syftet med områdets skydd. Om en sådan upprättas är det viktigt att beskrivningen av syftet i ett eventuellt beslut om naturreservat och precisering av gynnsamt tillstånd i skötselplan stämmer överens med bevarandesyfte och bevarandemål för Natura 2000-området. Skötselplaner för naturreservat skall därmed, liksom beskrivning av syften och bevarandevärden för naturreservat, anpassas till de krav som gäller för Natura 2000-området.

Hela områdets bör undersökas med avseende på hydrologin för att utreda graden av dikespåverkan. Detta bör förslagsvis göras i samband med första basinventeringen. Om det finns delområden med en dikespåverkan där så inte är önskvärt bör detta åtgärdas snarast som ett led i att bevara och utöka naturvärdena. Dikesrensning bör ej heller tillåtas om inte syftet med åtgärden är att skapa, bevara eller utöka naturvärden.

Restaureringsåtgärder i form av avverkningar av planerad eller invandrande gran kan vara befogat då granen visat sig mycket konkurrensstark och negativt påverka de skyddsvärda naturtyperna. Detta gäller framförallt på omgivande fastmarker men kan även vara av intresse för att gynna orren genom att öka lövinslaget av björk eller tjädern genom att öka inslaget av tall.

Eventuell naturvårdsbränning, röjning alternativt slätter av mader som annars växer igen. Därmed skapas miljöer som bl.a. gynnar ris- och örtvegetation. I dessa miljöer finner skogshönsen sin föda.

Naturtyper som ej kräver någon nämnvärd aktiv skötselinsats för att upprätthålla höga naturvärden bör lämnas orörda med minsta möjliga kulturpåverkan.

Ett uttag av träd kan ibland göras i rent naturvårdssyfte. Det gäller då främst för att underlätta en naturvårdsbränning eller för att på mekanisk väg minska granmängden. Det senare för att gynna tall i områden där naturvärdena främst är knutna till detta trädslag, men där bränning är svår genomförbart.

Då naturvärdena främst utvecklas genom naturlig dynamik lämnas skogen till fri utveckling. Granens utveckling i området bör dock följas.

Hänsyn bör tas till att det alltid skall finns en stor variation avseende ålderskategorier (allt ifrån biologiskt mogen skog till hyggen), att det alltid finns en viss andel blåbärsskog samt att våta/fuktiga partier (sumpskog, kärr, myr, bäckdråg) lämnas opåverkade. Äldre aspbestånd bör lämnas vid eventuell gallring, i hyggeskanter eller i anslutning till sparade skogsimpediment.

Tjäderspelplatser bör i möjligaste mån lämnas orörda så länge de uppfyller de krav tjädern ställer på spelplatser och dess omgivning. I annat fall bör naturvårdande åtgärder vidtas för att förbättra befintliga samt långsiktigt gynna en utökning av antalet spelplatser .

Befintligt skydd

Förutom vad som i övrigt gäller enligt miljöbalken och annan miljölagstiftning krävs tillstånd för att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Tillstånd krävs inte för verksamheter och åtgärder som direkt hänger samman med eller är nödvändiga för naturvårdsinriktad skötsel och förvaltning av det berörda området (7 kap 28 a § miljöbalken).

Området har bedömts ha högsta bevarandevärde i våtmarksinventeringen. Området är

Ramsarområde dvs. internationellt skyddsvärt enligt våtmarkskonventionen - Convention on Wetlands och ingår i myrskyddsplanen för Sverige.

Lunnamossen utgör område av riksintresse för naturvård enligt miljöbalken (MB) 3 kap. 6§. I kommunen råder tillståndsplikt för markavvattning (11 kap 13-14 §§ miljöbalken och förordningen om vattenverksamhet (1998:1388)).

Strandskydd enligt MB 7 kap. 13§ om 100 meter på såväl land- som vattensidan av strandlinjen råder utmed sjöar och vattendrag.

I området finns ett antal utpekade skogliga nyckelbiotoper.

Diskussion pågår med markägaren om möjligheten att säkerställa området som naturreservat.

Beskrivning av naturtyper

Öppna svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn

Naturvårdsverkets definition

Öppna eller mycket glest skogbevuxna myrar (<25% krontäckning) av typen svagt välvd mosse, fattigkärr, intermediära kärr och gungflyn.

Karaktärsarter: Vitmossarter, ängsull, strängstarr, trådstarr, sumpstarr, dystarr, flaskstarr, kallgräs, vitag, vattenklöver, kråklöver, tranbär, rosling, ljung och tuvsäv.

Förutsättningar för gynnsam bevarandestatus

Opåverkad vattenregim i vattendrag.

Opåverkad hydrologi och hydrokemi. Detta inkluderar att torv inte oxideras som en följd av antropogena ingrepp utan endast som en eventuell följd av klimatförändringar.

Naturtypen är i huvudsak öppen.

Åtgärder kan bli aktuella om igenväxning hotar naturvärden.

Förekomst av strukturer/formelement till exempel tuvor, strängar, hölJOR, gölar, drag, lagg, randskog.

Artsammansättningen är karaktäristisk för naturtypen och utan negativ inverkan av främmande arter.

Populationerna av de typiska arterna i naturtypen bibehålls eller ökar.

Bevarandemål

(Bevarandemålen beskriver naturtypen vid gynnsam bevarandestatus. De är av typen kvalitetsmål och ska bl. a. vara lätta att följa upp. Nedan ges förslag till sådana mål. Målen kommer i många fall att behöva ändras när basinventering är genomförd. Då kommer också alla x och y i texten nedan att bytas ut mot faktiska värden.)

Areal

Naturtypens utbredning bibehålls inom området och täcker minst x (69) hektar.

Strukturer och funktioner

- Arealen av våtmark med ostörd hydrologi bibehålls.
- Täckningsgrad av strukturer (mjukmattor etc) bibehålls eller öka.
- Träd- och buskskiktets täckningsgrad är mindre än x %.
- Växtligheten är naturligt lågvuxen.
- Minst x % av arealen utgörs av vitmossemattor.

Typiska arter

- Minst x av de typiska mossarterna (se totallista nedan) ska förekomma i minst x % av provytorna.

Typiska arter:

Guldspärrmossor, röd skorpionmossa, uddvitmossa, sotvitmossa/mellanvitmossa, drågvitmossa, klyvbladsvitmossa, röd glansvitmossa, krokvitmossa, knoppvitmossa, kärrkrokmossa och purpurkrokmossa.

Västlig taiga*

Naturvårdsverkets definition

Naturliga gamla skogar eller skogar som utvecklats naturligt efter brand eller omfattande stormfällningar och som då kan vara unga, ”naturskog” eller ”naturskogsartad skog”. Med naturliga, gamla skogar menas skogar som bibehållit en stor del av den naturliga skogens artsammansättning, åldersvariation och ekologiska funktion. Dessa skogar kan ha en viss mänsklig påverkan genom exempelvis plockhuggning, men de har aldrig omfattats av större kalavverkningar. De hyser en rad hotade arter bland mossor, lavar, svampar och evertebrater (främst skalbaggar).

Undergrupper:

- naturlig, gammal granskog
- naturlig, gammal tallskog
- naturlig, gammal blandskog
- naturlig, gammal triviallövskog
- nyligen brända områden (brandfält)
- yngre successionsstadier som utvecklats efter brand, t.ex. lövbrännor.

* Bevarandet av naturtypen har hög prioritet inom EU.

Förutsättningar för gynnsam bevarandestatus

Naturvärdena utvecklas i huvudsak genom trädens åldrande samt längden för den skogliga kontinuiteten i området. Mindre och oftast lokala störningar vilka kan innefatta stormfällningar, insekts- och svampangrepp, översvämningar och brand skapar förutsättningar för en rad organismer. Möjligheten till föryngring är en förutsättning för beståndets fortlevnad.

Förekomst av substrat är en förutsättning för många arter knutna till naturtypen bl.a. för insekter, epifytiska lavar och svampar; död ved; grenar, torrträd, lågor m.m. i olika

nedbrytningsstadier, gamla träd och bränd ved.

Opåverkad hydrologi.

Artsammansättningen är karaktäristisk för naturtypen och utan negativ inverkan av främmande arter.

Populationerna av de typiska arterna i naturtypen bibehålls eller ökar.

Bevarandemål

(Bevarandemålen beskriver naturtypen vid gynnsam bevarandestatus. De är av typen kvalitetsmål och ska bl. a. vara lätta att följa upp. Nedan ges förslag till sådana mål. Målen kommer i många fall att behöva ändras när basinventering är genomförd. Då kommer också alla x och y i texten nedan att bytas ut mot faktiska värden.)

Areal

Naturtypens utbredning bibehålls inom området och täcker minst x (5,4) hektar.

Strukturer och funktioner

- Tall och bok är dominerande trädslag.
- De andelar av virkesförrådet som utgörs av bok bibehålls eller ökar.
- $x \pm y$ % av virkesförrådet utgörs av gran.
- Granar över 1 m höjd saknas inom en radie av 3 meter från 90 % alla bokstammar, lågor och högstubbar vars diameter är grövre än 50 cm i brösthöjd.

Typiska arter

- Minst x av de typiska lavararterna (se totallista nedan) ska förekomma i minst x% av provytorna.

Lavar: Garnlav, talltagel, nästlav, norrlandslav, grynig filtlav.

Skogsbevuxen myr*

Naturvårdsverkets definition

Myrar som är skogsbevuxna med barr-, bland- eller lövskog. Krontäckningen är minst 25 % men samtliga tallmossor räknas till denna naturtyp, medan skogsbevuxna kärr, som ingår i naturtypen, har en krontäckning på högst 70 %.

Karaktärsarter: tall, glasbjörk, gran, gråvide, ek, brakved, klotstarr, gråstarr, stjärnstarr, hundstarr, flaskstarr, spetståg, blåtätel, skogsstjärna, kärrviol, skvattram, tuvull, tranbär, odon och vitmossor.

* Bevarandet av naturtypen har hög prioritet inom EU.

Förutsättningar för gynnsam bevarandestatus

Skogen ska vara, eller i en relativt nära framtid kunna bli naturskog eller likna naturskog m.a.p. egenskaper och strukturer. Den kan ha påverkats av t.ex. plockhuggning, bete eller naturlig störning. Skogen ska vara i ett sent eller i ett relativt sent successionsstadium. Det ska finnas gamla träd och död ved och en kontinuitet för de aktuella trädslagen. Om naturliga störningsprocesser eller skötselåtgärder i syfte att imitera sådana har påverkat området kan även områden i yngre successionsstadier ingå. Egenskaper och strukturer som är typiska för naturskog finns normalt även i yngre successionsstadier.

Opåverkad hydrologi och hydrokemi.

Rätt växtbetingelser och pH för vitmossor.

Förekomst av substrat för främst mossor och kärlväxter. Exempel på substrat: död ved i högstubbar, grenar, torrträd, hålträd och lågor av olika trädslag och nedbrytningsgrad.

Naturlig dynamik, vilket omfattar störningar som stormfällningar, insektsangrepp och översvämningar.

Artsammansättningen är karaktäristisk för naturtypen och utan negativ inverkan av främmande arter.

Populationerna av de typiska arterna i naturtypen bibehålls eller ökar.

Bevarandemål

(Bevarandemålen beskriver naturtypen vid gynnsam bevarandestatus. De är av typen kvalitetsmål och ska bl. a. vara lätta att följa upp. Nedan ges förslag till sådana mål. Målen kommer i många fall att behöva ändras när basinventering är genomförd. Då kommer också alla x och y i texten nedan att bytas ut mot faktiska värden.)

Areal

Naturtypens utbredning bibehålls inom området och täcker minst x (15) hektar.

Strukturer och funktioner

Skogens hydrologi är inte under stark generell påverkan från t.ex. markavvattning, torvtäkt e.d.

Fält- och bottenskiktet domineras av ris, halvgräs, och vitmossor.

Kantzonen mellan trädklädd fattigmyr och öppen myr är ofta betydelsefull för insekter som kräver båda miljöerna.

- Arealen odikad myr bibehålls eller ökar.
- Minst x % av virkesförrådet utgörs av död ved.

Typiska arter

- Minst x av de typiska kärlväxterarterna (se totallista nedan) ska förekomma i minst x % av provytorna.
- Minst x av de typiska mossarterna ska förekomma i minst x % av provytorna.

Kärlväxter

Stjärnstarr, kärrviol, ängsull.

Mossor

Mörk husmossa, skogshakmossa, bollvitmossa, uddvitmossa, knoppvitmossa.

Fåglar

Järpe, spillkråka, tofsmes, talltita, tjäder.

Beskrivningen av mål med typiska arter kan behöva kompletteras senare.

Beskrivning av områdets arter

Ljungpipare

Arten häckar allmänt på fjällhedar i Norrland, på Ölands (alvargrim) och Gotlands alvar och sällsynt på sydsvenska högmossar. Den häckar även i övriga norra Europa och österut till västra Sibirien. Arten kräver stora sammanhängande öppna områden och ljungpiparen är ytterligt sällsynt när den sammanhängande arealen öppen mark understiger 15 ha. Överstiger den öppna arealen 30 ha uppträder arten tämligen regelbundet, men det är först när den sammanhängande arealen öppen mark är större än 90 ha som arten finns på alla mossar. De häckande fåglarna utnyttjar gärna närliggande åkrar under födosöket.

Under vår- och höstflyttningen till och från vinterkvarteren i Sydvästeuropa och medelhavsområdet rastar stora flockar vid kuster eller på åkrar i Sydsverige.

I övervintringsområdet uppehåller sig ljungpiparen på öppna jordbruksområden.

Bevarandestatus för ljungpipare i området kan besvaras efter en basinventering. Eventuellt kan även den pågående häckfågeltaxeringen som görs i Halland besvara denna fråga.

Bevarandemål

Lämpliga strukturer och ostördhet ska finnas i tillräcklig omfattning för att arten ska kunna häcka i området.

För att utvärdera området såsom en häckningslokal för ljungpipare kan antalet häckande par skattas och en trendanalys i en tidsserie göras.

Bevarandemålet kompletteras senare när Naturvårdsverket/Artdatabanken tagit fram mål för arten på biogeografisk nivå.

Orre

Orren är de öppna markernas skogshöna och häckar på hedar och mossar samt i tidiga successionsstadier efter kalhyggen och skogsbränder. Liksom hos övriga skogshöns är god tillgång på insekter mycket viktig för kycklingarnas överlevnad. Björkknoppar är en viktig diet under vinterhalvåret. Under sommarhalvåret är dieten mer varierad, men vegetabilier dominerar, bl.a. är blåbärsblom en viktig komponent.

Bevarandestatus för orre i området kan besvaras efter en basinventering. Eventuellt kan även den pågående häckfågeltaxeringen som görs i Halland besvara denna fråga.

Bevarandemål

Lämpliga strukturer och ostördhet ska finnas i tillräcklig omfattning för att en population med gynnsam bevarandestatus ska kunna utnyttja området för häckning och födosök.

Bevarandemålet kompletteras senare när Naturvårdsverket/Artdatabanken tagit fram mål för arten på biogeografisk nivå.

Spillkråka

Spillkråkan behöver tillgång på lämplig föda i form av vedlevande insekter och myror. Dessa finner den oftast i ung granskog (15-30 år). Den söker även gärna efter hästmyror i rötad gran. Spillkråkan häckar främst i grov asp, tall eller bok. För att den skall häcka måste stamdiametern i brösthöjd överstiga 30 cm för asp och 40 cm för tall. Fågeln är något av en nyckelart i landskapet genom att den årligen producerar ett stort antal bohål lämpliga för andra, större hålhäckande fåglar och däggdjur som inte själva förmår mejsla ut sitt bo. Spillkråkan är en stannfågel som under sommarhalvåret i södra Sverige söker föda över arealer i storleksordningen 100-1 000 ha. Vintertid rör sig arten över större områden.

Bevarandestatus för spillkråka i området kan besvaras efter en basinventering. Eventuellt kan även den pågående häckfågeltaxeringen som görs i Halland besvara denna fråga.

Bevarandemål

Lämpliga strukturer och ostördhet ska finnas i tillräcklig omfattning för att en population med gynnsam bevarandestatus ska kunna utnyttja området för häckning och födosök.

Bevarandemålet kompletteras senare när Naturvårdsverket/Artdatabanken tagit fram mål för arten på biogeografisk nivå.

Tjäder

Liksom hos många andra fåglar skiljer sig tjäderns behov och beteende drastiskt över året. Levnadssättet skiljer sig även mycket mellan könen. Enda gången hönor och tuppar har gemensamma intressen är under parningen. På vintern är kosten ensidig och består till mycket stor del av tallbarr. På våren är favoritfödan tuvullsknoppar samt även blåbärsris och tallbarr. Flera av dessa födokällor hittas på öppna områden som t ex inägor eller hyggen. När sådana områden växer igen sjunker värdet för tjädern.

Idag är lekplatser med över 10-talet tuppar mycket sällsynta. De enskilda tupparnas revir omger lekplatsen, vilket gör att det runt lekplatsen bildas ”tårtbitar” som utgör de olika tupparnas revir. Ett revir sträcker sig sällan längre bort än 1 km från lekplatsen. För att ett skogsområde överhuvudtaget ska hysa en tjäderlek behöver det åtminstone vara ca 50 ha stort. Lekplatsen i sig själv består i södra Sverige oftast av en myrflikar i en gammelskog.

Hönornas revir är vanligen 20-30 ha stora och belägna längre bort från lekplatsen än vad tupparnas revir är. Redena placeras ofta i skogskanter, nära öppna fält eller hyggen. Ungarna är under sina första veckor beroende av värme och rikligt med föda, särskilt proteiner. Ungarna äter därför mycket myror, larver och myggor. Samtidigt som denna föda förekommer rikligast på varma platser så gynnas ungarna av värmen för att hålla sin kroppstemperatur

Bevarandestatus för tjäder i området kan besvaras efter en basinventering. Eventuellt kan även den pågående häckfågeltaxeringen som görs i Halland besvara denna fråga.

Bevarandemål

Lämpliga strukturer och ostördhet ska finnas i tillräcklig omfattning för att en population med gynnsam bevarandestatus ska kunna utnyttja området för häckning och födosök.

Bevarandemålet kompletteras senare när Naturvårdsverket/Artdatabanken tagit fram mål för arten på biogeografisk nivå.

Referenser

Hjort, I. 1994. Tjädern, en skogsfågel. Skogsstyrelsen
Myrskyddsplan för Sverige. Naturvårdsverket. 1994.
Naturvårdsverket. 2005. Natura 2000 - Art- och naturtypsvisa vägledningar.
www.naturvardsverket.se

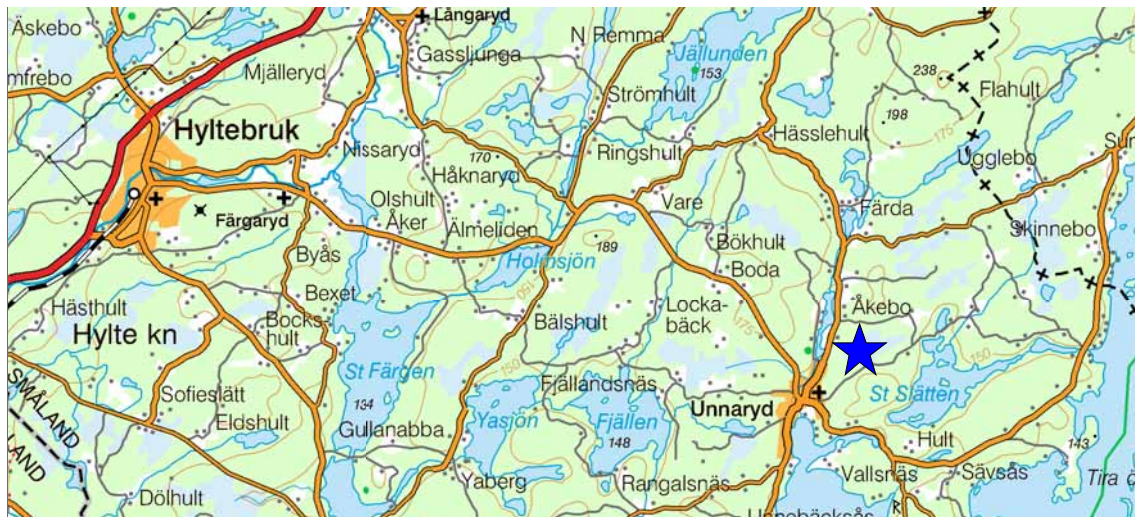
Rödlistade arter

Lavar

Kattfotslav *Arthonia leucopellea* (regionalt hotad eller intressant art REG)

Fåglar

Tjäder *Tetrao urogallus* REG

© Lantmäteriet, 2005. Ur GSD översiktskartan, 106-2004/188-N, fastighetskartan, 106-2004/188-N och ortofotot, 106-2004/188-N.

